

ZASEDANJE KOMITEJA ZA POLITIČNA VPRAŠANJA

Razprava o sovjetskem predlogu o dajanju informacij glede čet Združenih narodov zaključena

New-York, 1. dec. Posebni dopisnik TASS-a poroča: Komite št. 1 (za politična vprašanja in vprašanja varnosti) je končal 28. novembra z razpravo o sovjetskem predlogu v zvezi z dostavo obvestil o četah Združenih narodov, ki bivajo v inozemstvu. Znano je, da so v času razpravljanja o tem predlogu nekatere delegacije, zlasti delegacije ZDA in Velike Britanije predložile celo vrsto amendingov in novih predlogov, ki so vsi stvar komplicirali in vnesli zmešnjavo v vprašanje, ki ga je načela sovjetska delegacija.

Na eni strani občutno razširjajo ti amendingi in dopolnitve to vprašanje in ga spravljajo v zvezo z vprašanjem splošne omejitve oboroževanja, kar otežkoča rešitev i prvega in drugega problema, na drugi strani so pa ti amendingi in dopolnitve omejitve vsa obvestila o oboroženih silah na številke o njihovem učinkovitosti stanju. — Angleška in ameriška delegacija sta odklonili predložitev kakršnih koli obvestil o sodobnih vrstah oborožitve.

Glasovanje samo o stavljenih predlogih in amendingih se je vršilo v ozračju ostre politične borbe. Najprej so glasovali o angleškem amendingu,

tu, ki se je nanašal na uvodni del resolucije. V tem amendingu je rečeno, da predstavljata predložitev obvestil o zavezniških četah in splošna omejitev oboroževanja dvojje pogledov istega vprašanja.

Angleški amending je bil sprejet z večino 35:17 glasovom ob istostopni abstinenici dveh delegacij (dva člana komiteja sta bila odsotna). Nato so glasovali tudi o soglasno sprejetih točkah 1, 2 in 5 sovjetskega predloga, ki govore o predložitvi obvestil ZN o zavezniških četah ter o letalskih in pomorskih oporiščih držav članic ZN na tujih ozemljih.

Informacije o oboroženih silah morajo obsegati tudi podatke o oborožitvi

Komite bi moral nato preiti k novi točki, ki jo je predlagala angleška delegacija in ki predvideva predložitev obvestil o številu aktivistov v vojaški službi ne glede na to, kje se nahajajo — na domačem ozemlju ali v inozemstvu.

Ker je komite že sprejel angleški amending, ki določa, da se vprašanje predložitve obvestil združi z vprašanjem omejitve oboroževanja, je sovjetski zunanji minister Molotov predlagal, da bi v obliki amendinga, ali pa posebne točke v resoluciji, sprejeli naknadni predlog sovjetske delegacije.

Izjava sovjetskega delegata Molotova

Nato je odgovoril predstavnikom ZDA in Velike Britanije Molotov, ki je opozoril, da je sovjetska delegacija predložila Generalni skupščini v razpravo dvojje vprašanje: vprašanje čet na tujih ozemljih in vprašanje omejitve oboroževanja. Zato je sovjetska delegacija predložila dva načrta za rešitev tega vprašanja. Eden se tiče vprašanja čet na tujih ozemljih, drugi pa vprašanja omejitve oboroževanja. »Toda,« je dejal Molotov, »komite za politična vprašanja se je hotel v prvi resoluciji dotakniti ne samo prvega, ampak tudi drugega vprašanja. Pred kratkim sprejeti sklep razširja in spreminja uvod v resolucijo in mu daje drug pomen. Vprašanje je prekorajilo predviden okvir in se dotaknilo področja, ki ga obravnava naš drugi načrt. Zato mislim, da je sovjetska delegacija upravičena predložiti svoj predlog, ki se je prej nanašal na drugo vprašanje. Po sprejemu angleškega amendinga glede uvodnega dela resolucije, je sovjetska delegacija sedaj prisiljena staviti svoj predlog, ki se nanaša na prvo vprašanje.«

»Prepričan sem,« je nadaljeval Molotov, »da ne želi nihče izmed nas, da bi ostalo kaj nepojasnjeno, ali pa da bi nekatera izmed teh orožij imeli v rezervi. Zato se mi zdi, bi bilo logično govoriti o oboroženih silah naših držav in o tistem, s čimer so oborožene. Tedaj bo vprašanje jasno.«

Molotov je poudaril, da je sovjetska delegacija pripravljena glasovati za angleški predlog, ki predvideva hitro predložitev obvestil o oboroženih silah na domačem področju — ako se sklene, da je treba predložiti popolna obvestila ne samo o številu njihovih učinkov, ampak tudi o celotni oborožitvi, s katero te sile razpolagajo.

Logični argumenti šefa sovjetske delegacije so prepričali mnoge delegacije. Predstavnik Francije in Kube so med drugim izjavili, da podpirajo brez pridržka sovjetsko stališče. »Argumentacija sovjetskega zunanjega ministra je neovržena,« je dejal francoski delegat Parodi. Toda predstavniki ZDA in Anglije so še naprej vztrajali, da bi sovjetskega predloga ne stavili na glasovanje.

Filipinski delegat se je na vse mogoče načine trudil, da bi dokazal, da ni mogoče staviti na glasovanje sovjetskega predloga, ker je baje v navpičnem koraku s parlamentarnimi pravili. To sprotno je povzročilo naslednji odgovor Molotova:

»Zahvaljujem se filipinskemu delegatu za koristen pouk, ki nam ga je dal v zvezi s parlamentarnimi pravili. Ta pouk je zares koristen. Mislim, da je posebno koristen za Filipince, ko bodo imeli parlament, pa tudi za druge države, v katerih parlament že imajo. Mislim na parlament s splošno volilno pravico in ob pogojih popolne nacionalne neodvisnosti.«

Nato je Molotov prešel na predlog sovjetske delegacije. Predlog ne presega okvira najbolj običajnih pravil

Po tem predlogu mora obvestilo o oboroženih silah Združenih narodov obsegati ne samo število čet, ampak tudi vse vrste oborožitve vključno atomoško bombo, letala na raketni pogon itd. Sovjetska delegacija je predlagala, da morajo biti ta obvestila dostavljena Varnostnemu svetu, ko bo le-ta pričel razpravljati o predlogu o splošni omejitvi oboroževanja.

Delegati ZDA in Velike Britanije so odločno protestirali proti predlogu Molotova. Ker niso mogli resno obrazložiti svojih pripomb, so navajali razne kazuistične primere. Iz tega se je razvila dolga diskusija o postopku.

— ne samo parlamentarnih, ampak tudi pravil vsakega sestanka, kjer sploh spoštujejo normalni postopek.

Toda kljub vsemu so delegati ZDA in Velike Britanije še naprej vztrajali pri svojem stališču. Na njihovo zahtevo je komite dvakrat glasoval o tem, ali je treba glasovati o sovjetskem predlogu — najprej v obliki amendinga, nato pa v obliki posebne točke resolucije. V obeh primerih je dobila njihova zahteva — da o sovjetskem predlogu ne bi glasovali — manj kot polovico glasov navzočih na seji komiteja — samo 24 izmed 52 glasov. Osemnajst delegatov je glasovalo proti; med njimi — razen delegata Sovjetske zveze — delegati Čileja, Kolumbije, Kube, Češkoslovaške, Danske, Egipta, Abesinije, Francije, Indije, Norveške, Švedske, Sirije, Ukrajine, Belorusije in drugih držav. Deset delegacij se je vzdržalo glasovanja.

Glede na rezultate glasovanja je predsednik Manuilevski izjavil: »Na ta način je odklonjena neovržljiva pravica sovjetske delegacije, da bi glasovali o formuliranem in pravočasno predloženem amendingu. To je volja večine, vendar je to v nasprotju s sprejetimi pravili postopka. O tem bom moral obvestiti predsednika Generalnega komiteja.«

Nato je bil sprejet angleški predlog, ki omejuje predložitev obvestil o četah Združenih narodov na vprašanje njihovega števila, pri čemer izključuje predložitev obvestil o njihovi oborožitvi. Angleška delegacija je prav tako predlagala, da bi predložena obvestila takoj pregledal posebni komite, ki bi ga morali v ta namen ustanoviti Združeni narodi. Ameriška delegacija, ki je nastopila proti temu predlogu, je stavila amending, ki izključuje

ta predlog. Ta amending je bil sprejet s 25:19 glasovom, dočim se je sedem delegacij vzdržalo glasovanja.

Sovjetska zveza podpira predlog egiptске delegacije o evakuaciji tujih čet

Nato je bilo treba glasovati o amendingu egiptске delegacije, ki priporoča, da je treba takoj evakuirati oborožene sile držav članic ZN z ozemlja držav, ki niso sovražne. — Ko je egiptski delegat stavil ta predlog, se ni nihče izjavil proti njemu, dočim ga je angleški delegat celo pozdravil. Sedaj pa so predstavniki Anglije in ZDA ostro protestirali, da bi glasovali o egiptškem predlogu.

Sovjetski zunanji minister Molotov, ki se je oglašil k besedi, da bi podprl egiptski predlog, je opozoril navzoče na pomanjkanje doslednosti angleškega delegata; samo uro prej se je ta delegat pohvalno izrazil o egiptškem predlogu, sedaj pa izjavlja, da ni sprejemljiv.

Molotov je poudaril potrebo, da bi objektivno proučili omenjeno vprašanje. Dvomim, je rekel, da bo kdo trdil, da ta predlog ni v interesu Združenih narodov in da ne odgovarja načelom in ciljem ZN, načelom, katere vsi zagovarjamo. Nihče ni protestiral proti temu amendingu, dokler smo o njem razpravljali. Zakaj bi torej protestirali proti njegovemu sprejetju? Mislim, da moramo in moramo podpreti egiptski predlog.

Komite je z večino 29:13 glasovi ter 9 abstinenjami odklonil zakonito pravico egiptске delegacije, da bi glasovali o njenem predlogu. Proti tej kršitvi prava so glasovale delegacije Sovjetske zveze, Ukrajine, Bele Rusije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Indije, Egipta, Sirije, Islandije, Irana, Libanona in Saudske Arabije. Vzdržale so se naslednje države: Afganistan, Kuba, Danska, Salvador, Abesinija, Francija, Guatemala, Haiti in Luksemburg.

O egiptškem predlogu so razpravljali še na seji 29. novembra. Delegat Velike Britanije Shawcross je protestiral proti egiptškemu predlogu in zatrjeval, da tak predlog nima nikake zveze z vprašanjem, o katerem razpravljajo. Predstavnik ZDA Connally je skoraj dobesedno ponovil besede angleškega delegata. Ko se je obrnil na predstavnika Egipta, je naravnost zahteval od njega, da se odreče svojemu predlogu. Egiptski delegat je odgovoril na to zahtevo in izjavil, da je posebno čudno to, da se egiptski amending sploh ne bi nanašal na vprašanje, o katerem razpravljajo, ker je bilo to dosedaj prikrito za kulisami. Poljski delegat Winiewicz je protestiral proti temu, da egiptski amending ne bi imel ničesar skupnega z vprašanjem, o katerem razpravljajo, in je izjavil:

Želim poudariti, da je ves postopek v zvezi z razpravljanjem o sovjetskem predlogu iz temelja izpremenjen, ker so pričeli razpravljati v komiteju o naslednjih dveh točkah: o vprašanju atomoškega orožja in o vprašanju čet, ki so na tujih ozemljih.

Poljski delegat je izrazil prepričanje, da si bo napravilo svetovno javno mnenje pravilne zaključke iz vse razprave o sovjetskem predlogu, ki so jo vodili v tem komiteju.

Toda avstralski delegat in delegat Velike Britanije Shawcross, ki je že drugič spregovoril, sta še nadalje zahtevala, da umakne egiptska delegacija svoj predlog.

Končno je egiptski predstavnik popustil in izjavil, da začasno umika svoj predlog, pri čemer si je pridržal pravico, da jo predlaga drugič v bolj ugodnem času.

Moralna in politična zmaga sovjetske delegacije je pokazala vsemu svetu pravičnost njene stvari

Nato so stavili na glasovanje vse resolucije, ki se nanašajo na dajanje obvestil o oboroženih silah držav članic ZN. Amendingi angleške delegacije, ki so jih sprejeli 28. novembra, so tako zelo spremenili smisel in pomen sovjetskega predloga, da je predstavnik Sovjetske zveze Višinski izjavil, da bo sovjetska delegacija glasovala v celoti proti resoluciji. Sovjetska delegacija, je rekel Višinski, bo glasovala proti resoluciji, ker je v njej združeno dvojje različnih vprašanj: vprašanje bivanja oboroženih sil Združenih narodov na tujih ozemljih in vprašanje splošnega zmanjšanja oboroževanja, čeprav je Generalna skupščina sklenila, da razpravljajo o teh vprašanjih ločeno. Na temelju te resolucije je treba podati poročila samo o številu oboroženih sil in v tem je tudi njen velik nedostatek, ker ne govori o oboroževanju. Ker pa ta zahteva ni izpolnjena, dobiva resolucija enostranski značaj in izgublja svoje bistvo in značaj. Pri glasovanju je bila resolucija z angleškimi amendingi v celoti sprejeta. Poleg sovjetske

je glasovalo proti resoluciji še 6 drugih delegacij, medtem ko so se Francija, Afganistan, Švedska in Turčija vzdržale glasovanja. 9 delegacij pa ni prisostovalo delegaciji. Sirijo se glasovi, da nekatere delegacije niso pristale na te amendinge, vendar pa se niso smele odkrito izraziti proti anglo-ameriškim predlogom.

Tako je nasprotnikom sovjetskega predloga, ki so se poslužili večine, s katero razpolagajo, uspelo, da so končno sprejeli te amendinge in tako spremenili smisel in pomen tega predloga. Toda ta formalni uspeh ne more razveseliti one, ki so se borili zanj več tednov. Moralna in politična zmaga sovjetske delegacije je pokazala vsemu svetu pravičnost njene stvari. Značilno je, da omenjajo celo ameriški listi, katerim bi lahko težko pripisovali simpatijo do Sovjetske zveze, tendenciozni značaj glasovanja v komiteju št. 1. »New York Herald Tribune« piše, da ni bilo mogoče staviti predlogov sovjetske delegacije dvakrat

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Zasedanje komiteja za politična vprašanja. — Predlog sovjetske delegacije o splošnem zmanjšanju oborožitve. — Nova vlada LR Hrvatske.

Slovesna proglasitev udarnikov na Kongresnem trgu. — Najboljši delovni kolektiv železniških delavnic v Jugoslaviji.

Konferenca Američanov makedonskega porekla. — Obnovljena železnica na Jelovici. — Avtomobilska cesta Zagreb—Varaždin.

Čestitka generalisima Stalina maršalu Titu

Beograd, 1. dec. Predsednik ministrskega sveta ZSSR generalisim Stalin je čestital maršalu Titu ob dnevu republike z naslednjo brzojavko:

»Vam in bratskim narodom Jugoslavije čestitam k obletnici ustanovitve FLRJ. Želim nadaljnjih uspehov in procvit vaši deželi! J. V. Stalin.«

Pozdravna brzojavka Dimitrova maršalu Titu

Beograd, 30. novembra. Predsednik bolgarske vlade G. Dimitrov je poslal maršalu Titu naslednjo brzojavko:

»Ob narodnem prazniku FLRJ pošiljam vaši ekscelenci in bratskim narodom Jugoslavije v imenu bolgarske vlade in v svojem imenu najpristnejše pozdrave. Zgodovinski dogodek, na katerega nas spominja današnji dan, nas prepričuje, da bo delo za svobodni mir in demokracijo na Balkanu kljub vsemu vedno trdno.«

PREDSEDNIK VLADE LRS PREDSEDNIKU VLADE LR ALBANIJE

Izvolite sprejeti mojo najiskrenejšo zahvalo za čestitke, ki jih sprejema naš narod z občutki najožje povezanosti in simpatij do albanskega naroda. Ljubljana, 29. novembra 1946.

Miha Marinko, predsednik vlade LRS.

Nova vlada LR Hrvatske

Zagreb, 1. dec. Ustavodajni sabor LR Hrvatske je na svojem tretjem zasedanju odobril novo vlado LR Hrvatske, ki jo je sestavil dr. Vladimir Bakarić:

Predsednik dr. Vladimir Bakarić, podpredsednika: Franjo Gaži in dr. Rado Pribičević, notranji minister Ivan Krajačić, minister za pravosodje Dušan Brkić, prosvetni minister univerzitetni profesor dr. Ivan Babić, minister brez listnice dr. Svetozar Rytig, finančni minister Anka Borus, minister za industrijo in rudarstvo generalmajor Rado Žigic, minister za trgovino in preskrbo dr. Jurica

Draušnik, minister za poljedelstvo in gozdarstvo Stjepan Pavčić, minister za socialno politiko dr. Hinko Križman, minister za narodno zdravje Aleksandar Kobarović, minister za delo Karlo Mrzović, minister za gradnje Stanko Canica-Opačić, predsednik načrtnice komisije Zvonko Brkić, ljudski poslanec okraja Slavonka Požega, predsednik Kontrolne komisije dr. Pavle Gregorić.

Nova vlada je prisegla pred predsednikom Prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimirjem Nazorom in podpredsednikom Tunom Babičem.

na glasovanje. List namreč piše naslednje:

Angloameriška kombinacija, ki je bila pripravljena zato, da bi blokirala te predloge, je vsakokrat preprečila, da bi o istih glasovali. Ta kombinacija uživa podporo večine dežel latinske Amerike in dežel britanske skupnosti narodov.

Tisk je moral priznati, da je meloda, ki sta se je posluževali angleška in ameriška delegacija, da vztrajata na vsak način na svojem stališču, samo utrdila avtoriteto sovjetske delegacije.

Diskusija o zmanjšanju oborožitve

Komite bi moral pričeti razpravljati 28. novembra o predlogu za splošno zmanjšanje oboroževanja, ki ga je stavila sovjetska delegacija na plenarni seji Generalne skupščine 29. novembra t. l. Značilno je, da je zahteval avstralski delegat, katerega je podprl predstavnik Velike Britanije Shawcross, da bi odložili razpravo o tem predlogu in spet pričeli razpravljati o načelu soglasnosti stalnih članov Varnostnega sveta. Razprava o tako zvani »pravici vetasa«, zaradi katere je izgubil komite že mnogo časa, je hotela doseči, kakor je znano, revizijo enega osnovnih načel Ustanovne listine Združenih narodov, obenem pa je imela namen, da obrne pozornost od glavnih aktualnih problemov, ki naj bi jih rešila Generalna skupščina. Ni težko opaziti, da so tudi tokrat zavrli razpravo o famozni »pravici vetasa«, da bi vsilili tako komiteju novo razpravo o tem vprašanju in dobili tako protitež proti razpravi o splošnem zmanjšanju oboroževanja — problemu, ki je življenjskega pomena.

Delegat Sovjetske zveze Višinski je nasprotoval temu predlogu. Opozoril je na večer sprejeti angleški amending. Manipulirati z raznimi vprašanji, ki so na dnevnem redu, je po mojem mišljenju napačno, v vsakem primeru pa nekoristna stvar. Sovjetska delegacija se nadeja, da nas ne bodo zmotila razna

Predlog sovjetske delegacije o splošnem zmanjšanju oborožitve

New York, 1. dec. Posebni dopisnik Tassa poroča: Sovjetska delegacija je predložila naslednje besedilo načrta resolucije Generalne skupščine ZN glede vprašanja splošnega zmanjšanja oboroževanja:

1. V interesu udržitve mednarodnega mira in varnosti in v soglasju s cilji in načeli ZN priznava Generalna skupščina, da je nujno splošno zmanjšanje oboroževanja.

2. Ustvaritev odločbe o splošnem zmanjšanju oboroževanja mora vsebovati kot prvo nalogo prepoved proizvodnje in izkoriščanja atomoške energije v vojaške namene.

3. Zaradi zavarovanja izvedbe ukrepov za splošno zmanjšanje oboroževanja in prepoved uporabljanja atomoške energije v vojaške namene je potrebno ustanoviti v sistemu v VS — ki nosi glavno odgovornost za mednarodni mir in varnost — mednarodno kontrolo, ki bo delovala na osnovi odredbe o ustanovitvi posebnih organov in inspekcije. Zato je treba osnovati:

a) komisijo za kontrolo izvršitve od-

loka o splošnem zmanjšanju oboroževanja;

b) komisijo za kontrolo izvršitve odloka o prepovedi uporabljanja atomoške energije v vojaške namene.

4. Generalna skupščina priznava za potrebno, da predložijo vse države — članice organizacije ZN obvestila o oboroženih silah in oborožitvi na lastnem ozemlju, pri čemer morajo biti ta obvestila dostavljena prej, kakor pa bo VS obravnavala predlog o vsesplošnem zmanjšanju oboroževanja.

5. Generalna skupščina priporoča VS, naj zavaruje izvedbo nalog, ki so obrazložene v točkah 1, 2, 3 in 4.

6. Generalna skupščina poziva vlade vseh držav, naj nudijo vsestransko pomoč Varnostnemu svetu pri tem odgovornem poslu, čigar ustvaritev odgovarja nalogam vzpostavljanja trdnega mira in mednarodne varnosti, prav tako pa tudi interesom narodov, razbremenjujoč jih težkega ekonomskega bremena zaradi prevelikih izdatkov za oboroževanje, ki ne odgovarjajo mednarodnim povojnim nogojem.

Heroji dela — temeli naše moči

Slovesna proglašitev udarnikov na Kongresnem trgu

Ljubljana, 1. decembra.

Na Kongresnem trgu so pod širokimi transparenti, ki se vijajo od kandelabra do kandelabra z velikimi napisy v pozdravi obletnici rojstva republike, spet postavili slavnostno tribuno. Danes ob desetih dopoldne se je začelo zbirati pred tribuno navdušeno ljudstvo, da pozdravi svoje najboljši — svoje udarnike. Zbirali so se delavci raznih podjetij. Na transparentih, ki so jih nosili v sprevodih, so bili napisy, pozdravi Titu, republiki, moči naše države in številke, ki so govorile, koliko so posamezni delavci prekoračili normo v proizvodnji.

S krampi in lopatami so vkorakale od vseh strani na Kongresni trg mladinske delovne brigade. V njihov strumni korak je udarjala pesem:

»... omladino Titova

u boj kreče protiv nerada!

Prav tako so v urejenih vrstah pri-

korakali na trg študenti.

Tik pred tribuno so prikorakali naši udarniki. Tribuno so zasedli gostje, udarniki z Jesenice, med njimi Podlipnik Janez, oblikovalec »Dinase« opeke, ki je dvignil produkcijo za 25%, Lasnik Franc, topilec aluminija in medenine, ki je presegel delovno normo za 15%, udarnik Kleč Janez, Trebušak Jože, martinar, ki dela v jeseniški tovarni že dva in tri deset let. Iz Javornika so prišli med drugimi tudi udarniki Dolar Ludvik, Bizjak Ivan in Barbarino Stefan. V delegaciji udarnikov iz Kranja je bila Terezija Truden iz »Jugobruna«, strojnik Smuc Aleksander iz »Tekstil-indusa« in tkalka Kodrič Francka iz »Tekstil-indusa«.

Poleg udarnikov so bili na tribuni Tomo Brejce, minister za delo vlade LRS, predsednik mestnega ljudskega odbora Fran Albreht, predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek in drugi.

Železničarska godba je zaigrala drž. himno. Nato pa je otvoril zborovanje in pozdravil udarnike in vse ostale zborovalce v imenu MLO tov. Kimovec Fr. »Naša dolžnost«, je dejal med drugim, »je, da se našim junakom dela zahvalimo!«

»Trikrat hura udarnikom! Hura! Hura! Hura! Udarniki! Udarniki!« je donelo po vsem trgu.

Nato je spregovoril tovarš Tomo Brejce in v imenu ministrstva za delo pozdravil udarnike. Dejal je med drugim: »Samo oblast delovnega ljudstva lahko da zasluženo priznanje in nagrado tistim delovnim ljudem naše dežele, ki so se posebno odlikovali na fronti dela in največ doprinele k obnovi in nagledu gospodarskemu napredku naše domovine!«

Udarniki iz Ljubljane

Ing. Delak Boris, ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Šimovc Leopold, litografija Čemažar, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Bajt Gregor, tovarna Krisper-Ješe, je prekoračil delovno normo za 100%.

Vrhovnik Maks je prekoračil delovno normo za 25%.

Benedičič Stanko, tovarna Krisper-Ješe, je prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 150%.

Bizjan Ivan, tovarna Krisper-Ješe, je prekoračil delovno normo za 23%.

Baraga Maks, Jugopetrol, je prekoračil delovno normo za 50%.

Curk Jože, Jugopetrol, je prekoračil delovno normo za 50% in prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 18%.

Grum Ivan, Jugopetrol, je prekoračil delovno normo za 50% in prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 18%.

Tihel Franc, Jugopetrol (smrtno ponesrečilo), je prekoračil delovno normo za 50% in prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 18%.

Tisovec Jože, Jugopetrol, je prekoračil delovno normo za 50% in prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 18%.

Zaje Anton, Kemična tovarna, Moste, je prekoračil delovno normo za 20%.

Strniša August, Kemična tovarna, Moste, je prekoračil delovno normo za 20%.

Novak Franc, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

»Imamo vrsto slavnih imen udarnikov in izumiteljev, za katere v stari Jugoslaviji ni nihče vedel, danes pa sta jih ljudstvo in ljudska oblast odkrila in jim priznala njihovo delo.

Dali so nam vrsto izumov, s pomočjo katerih se gospodarsko krepimo, iznašli so nam polnovredna nadomestila v proizvodnji, ki se danes v inozemstvu ne dobe. Izboljšali so nam stroje in strojne naprave, izumili nove stroje, prihranili milijone ljudskega premoženja, pospešili so našo obnovo in ogromno prispevali k temu, da se danes naše gospodarstvo in naša industrija lepo razvijata. Ustvarili so nam pogoje za načrtno gospodarstvo...«

»Tako je! Živeli naši udarniki! Živela Komunistična partija Jugoslavije! Živel maršal Tito!« so vzvikali kar naprej poslušalci in skandirali: »Udarniki! Udarniki! Udarniki!«

Po govoru ministra za delo Tomo Brejce je član Krajevne mestnokovne zveze prečital imena dvainpetdesetih udarnikov in naglasil, da je bilo razen tega pohvaljenih okrog dve sto šestdeset delavcev ljubljanskih podjetij. Pozdravil je novo imenovane udarnike dela, nato pa je spregovoril predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek, ki je dejal med drugim:

»... Naši udarniki so s svojim delom utrdili ljudsko oblast. Nikoli več se ne bo zgodilo, da bi bilo naše delovno ljudstvo izkoriščano, da bi se na račun njegovih žuljev drugi zabavali. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da dela z udarniškim delom zase, za svojo ljudsko državo...«

»Stojimo pred veliko nalogo, izpolniti moramo sklepe IV. Plenuma GO ESZDN Jugoslavije. Prihodnje leto bo prvo v naši prvi petletki. Čakajo nas velike naloge, ki nam jih je ukazal tov. Tito — elektrifikacija naše države. Dosedanji uspehi naših udarnikov so nam jamstvo, da bomo izpolnili vse obveznosti s pomočjo naše delovne inteligence in kmetov. Storili bomo vse, da bo dobila naša armada najmodernejšo orožje, da se bodo z industrializacijo naše domovine izboljšali življenjski pogoji našega delovnega ljudstva.«

Govor tov. Dolinška je spremljalo navdušeno vzklikanje in ploskanje.

Ob zaključku je tovaršica Marička Kušanova prečitala zaobljubo delavcev maršalu Titu.

Po zborovanju na Kongresnem trgu je bila za udarnike v kinu »Union« predstava sovjet. filma »Veliki preokret«.

Naša zaobljuba maršalu Titu

Veliki delovni polet, ki je zajel vse naše ljudstvo, ko se je otrelo mračnega hlapčevstva fašizmu, neprestano raste, ustvarja dela, ki vzbujajo občudovanje vsega sveta, poraja nove ljudi — junake dela, ustvarja trdne temelje za blagostanje in kulturo v naši deželi, utrjuje moč naše ljudske države. Dan republike 29. november predstavlja v tem poletu novo, važno zgodovinsko prelomnico. Pričenja se novo obdobje, v katerem se končuje priprave za prehod v načrtno gospodarstvo, pričenja se veličastna borba za industrializacijo in elektrifikacijo naše države.

Delavski razred je na dan republike zaključil svojo drugo tekmovalno, ponosno, da je s svojim neumornim in požrtvovalnim delom zagotovil pravilno izvajanje vseh proizvodnih nalog ter s pravočasnim opozarjanjem ljudske oblasti na nepravilnosti in napake, znatno olajšal ustvarjanje temeljev za gospodarski načrt.

Delavski razred obljublja svojemu ljudstvu, da bo kot doslej tudi v bodoče v prvih vrstah v borbi za uresničenje velikih nalog, ker se zaveda, da bo s tem izvršiti pridobitve narodno osvobodilne borbe, izboljšal kulturno in življenjsko raven delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva, da bo s tem uvrstil gospodarsko moč in neodvisnost naše domovine.

Vsi delavci in nameščenci Ljubljane, zbrani na tem veličastnem zborovanju v počastitev naših udarnikov, danes s ponosom polagajo prvemu delavcu med delavci — maršalu Titu — v roke obračun o svojem dosedanjem delu. Tudi delavstvo slovenske prestolnice je bilo zvesto pozivu tovarša Tita. Zvest, da s svojim delom pomagamo utrjevati pridobitve naše obojane borbe ter tako krepimo postojančne resnične demokracije proti imperializmu, nam vliva vedno novih moči.

»Obvezujemo se, da bomo dosegli in presegli naloge, ki jih pred nas postavlja naš gospodarski načrt,« so izjavili te dni na svojih proslavah dneva republike, v nešteti pismih mar-

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

»Imamo vrsto slavnih imen udarnikov in izumiteljev, za katere v stari Jugoslaviji ni nihče vedel, danes pa sta jih ljudstvo in ljudska oblast odkrila in jim priznala njihovo delo.

Dali so nam vrsto izumov, s pomočjo katerih se gospodarsko krepimo, iznašli so nam polnovredna nadomestila v proizvodnji, ki se danes v inozemstvu ne dobe. Izboljšali so nam stroje in strojne naprave, izumili nove stroje, prihranili milijone ljudskega premoženja, pospešili so našo obnovo in ogromno prispevali k temu, da se danes naše gospodarstvo in naša industrija lepo razvijata. Ustvarili so nam pogoje za načrtno gospodarstvo...«

»Tako je! Živeli naši udarniki! Živela Komunistična partija Jugoslavije! Živel maršal Tito!« so vzvikali kar naprej poslušalci in skandirali: »Udarniki! Udarniki! Udarniki!«

Po govoru ministra za delo Tomo Brejce je član Krajevne mestnokovne zveze prečital imena dvainpetdesetih udarnikov in naglasil, da je bilo razen tega pohvaljenih okrog dve sto šestdeset delavcev ljubljanskih podjetij. Pozdravil je novo imenovane udarnike dela, nato pa je spregovoril predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek, ki je dejal med drugim:

»... Naši udarniki so s svojim delom utrdili ljudsko oblast. Nikoli več se ne bo zgodilo, da bi bilo naše delovno ljudstvo izkoriščano, da bi se na račun njegovih žuljev drugi zabavali. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da dela z udarniškim delom zase, za svojo ljudsko državo...«

»Stojimo pred veliko nalogo, izpolniti moramo sklepe IV. Plenuma GO ESZDN Jugoslavije. Prihodnje leto bo prvo v naši prvi petletki. Čakajo nas velike naloge, ki nam jih je ukazal tov. Tito — elektrifikacija naše države. Dosedanji uspehi naših udarnikov so nam jamstvo, da bomo izpolnili vse obveznosti s pomočjo naše delovne inteligence in kmetov. Storili bomo vse, da bo dobila naša armada najmodernejšo orožje, da se bodo z industrializacijo naše domovine izboljšali življenjski pogoji našega delovnega ljudstva.«

Govor tov. Dolinška je spremljalo navdušeno vzklikanje in ploskanje.

Ob zaključku je tovaršica Marička Kušanova prečitala zaobljubo delavcev maršalu Titu.

Po zborovanju na Kongresnem trgu je bila za udarnike v kinu »Union« predstava sovjet. filma »Veliki preokret«.

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

»Imamo vrsto slavnih imen udarnikov in izumiteljev, za katere v stari Jugoslaviji ni nihče vedel, danes pa sta jih ljudstvo in ljudska oblast odkrila in jim priznala njihovo delo.

Dali so nam vrsto izumov, s pomočjo katerih se gospodarsko krepimo, iznašli so nam polnovredna nadomestila v proizvodnji, ki se danes v inozemstvu ne dobe. Izboljšali so nam stroje in strojne naprave, izumili nove stroje, prihranili milijone ljudskega premoženja, pospešili so našo obnovo in ogromno prispevali k temu, da se danes naše gospodarstvo in naša industrija lepo razvijata. Ustvarili so nam pogoje za načrtno gospodarstvo...«

»Tako je! Živeli naši udarniki! Živela Komunistična partija Jugoslavije! Živel maršal Tito!« so vzvikali kar naprej poslušalci in skandirali: »Udarniki! Udarniki! Udarniki!«

Po govoru ministra za delo Tomo Brejce je član Krajevne mestnokovne zveze prečital imena dvainpetdesetih udarnikov in naglasil, da je bilo razen tega pohvaljenih okrog dve sto šestdeset delavcev ljubljanskih podjetij. Pozdravil je novo imenovane udarnike dela, nato pa je spregovoril predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek, ki je dejal med drugim:

»... Naši udarniki so s svojim delom utrdili ljudsko oblast. Nikoli več se ne bo zgodilo, da bi bilo naše delovno ljudstvo izkoriščano, da bi se na račun njegovih žuljev drugi zabavali. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da dela z udarniškim delom zase, za svojo ljudsko državo...«

»Stojimo pred veliko nalogo, izpolniti moramo sklepe IV. Plenuma GO ESZDN Jugoslavije. Prihodnje leto bo prvo v naši prvi petletki. Čakajo nas velike naloge, ki nam jih je ukazal tov. Tito — elektrifikacija naše države. Dosedanji uspehi naših udarnikov so nam jamstvo, da bomo izpolnili vse obveznosti s pomočjo naše delovne inteligence in kmetov. Storili bomo vse, da bo dobila naša armada najmodernejšo orožje, da se bodo z industrializacijo naše domovine izboljšali življenjski pogoji našega delovnega ljudstva.«

Govor tov. Dolinška je spremljalo navdušeno vzklikanje in ploskanje.

Ob zaključku je tovaršica Marička Kušanova prečitala zaobljubo delavcev maršalu Titu.

Po zborovanju na Kongresnem trgu je bila za udarnike v kinu »Union« predstava sovjet. filma »Veliki preokret«.

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

»Imamo vrsto slavnih imen udarnikov in izumiteljev, za katere v stari Jugoslaviji ni nihče vedel, danes pa sta jih ljudstvo in ljudska oblast odkrila in jim priznala njihovo delo.

Dali so nam vrsto izumov, s pomočjo katerih se gospodarsko krepimo, iznašli so nam polnovredna nadomestila v proizvodnji, ki se danes v inozemstvu ne dobe. Izboljšali so nam stroje in strojne naprave, izumili nove stroje, prihranili milijone ljudskega premoženja, pospešili so našo obnovo in ogromno prispevali k temu, da se danes naše gospodarstvo in naša industrija lepo razvijata. Ustvarili so nam pogoje za načrtno gospodarstvo...«

»Tako je! Živeli naši udarniki! Živela Komunistična partija Jugoslavije! Živel maršal Tito!« so vzvikali kar naprej poslušalci in skandirali: »Udarniki! Udarniki! Udarniki!«

Po govoru ministra za delo Tomo Brejce je član Krajevne mestnokovne zveze prečital imena dvainpetdesetih udarnikov in naglasil, da je bilo razen tega pohvaljenih okrog dve sto šestdeset delavcev ljubljanskih podjetij. Pozdravil je novo imenovane udarnike dela, nato pa je spregovoril predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek, ki je dejal med drugim:

»... Naši udarniki so s svojim delom utrdili ljudsko oblast. Nikoli več se ne bo zgodilo, da bi bilo naše delovno ljudstvo izkoriščano, da bi se na račun njegovih žuljev drugi zabavali. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da dela z udarniškim delom zase, za svojo ljudsko državo...«

»Stojimo pred veliko nalogo, izpolniti moramo sklepe IV. Plenuma GO ESZDN Jugoslavije. Prihodnje leto bo prvo v naši prvi petletki. Čakajo nas velike naloge, ki nam jih je ukazal tov. Tito — elektrifikacija naše države. Dosedanji uspehi naših udarnikov so nam jamstvo, da bomo izpolnili vse obveznosti s pomočjo naše delovne inteligence in kmetov. Storili bomo vse, da bo dobila naša armada najmodernejšo orožje, da se bodo z industrializacijo naše domovine izboljšali življenjski pogoji našega delovnega ljudstva.«

Govor tov. Dolinška je spremljalo navdušeno vzklikanje in ploskanje.

Ob zaključku je tovaršica Marička Kušanova prečitala zaobljubo delavcev maršalu Titu.

Po zborovanju na Kongresnem trgu je bila za udarnike v kinu »Union« predstava sovjet. filma »Veliki preokret«.

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

»Imamo vrsto slavnih imen udarnikov in izumiteljev, za katere v stari Jugoslaviji ni nihče vedel, danes pa sta jih ljudstvo in ljudska oblast odkrila in jim priznala njihovo delo.

Dali so nam vrsto izumov, s pomočjo katerih se gospodarsko krepimo, iznašli so nam polnovredna nadomestila v proizvodnji, ki se danes v inozemstvu ne dobe. Izboljšali so nam stroje in strojne naprave, izumili nove stroje, prihranili milijone ljudskega premoženja, pospešili so našo obnovo in ogromno prispevali k temu, da se danes naše gospodarstvo in naša industrija lepo razvijata. Ustvarili so nam pogoje za načrtno gospodarstvo...«

»Tako je! Živeli naši udarniki! Živela Komunistična partija Jugoslavije! Živel maršal Tito!« so vzvikali kar naprej poslušalci in skandirali: »Udarniki! Udarniki! Udarniki!«

Po govoru ministra za delo Tomo Brejce je član Krajevne mestnokovne zveze prečital imena dvainpetdesetih udarnikov in naglasil, da je bilo razen tega pohvaljenih okrog dve sto šestdeset delavcev ljubljanskih podjetij. Pozdravil je novo imenovane udarnike dela, nato pa je spregovoril predsednik Glavnega odbora ESZDN Tone Dolinšek, ki je dejal med drugim:

»... Naši udarniki so s svojim delom utrdili ljudsko oblast. Nikoli več se ne bo zgodilo, da bi bilo naše delovno ljudstvo izkoriščano, da bi se na račun njegovih žuljev drugi zabavali. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da dela z udarniškim delom zase, za svojo ljudsko državo...«

»Stojimo pred veliko nalogo, izpolniti moramo sklepe IV. Plenuma GO ESZDN Jugoslavije. Prihodnje leto bo prvo v naši prvi petletki. Čakajo nas velike naloge, ki nam jih je ukazal tov. Tito — elektrifikacija naše države. Dosedanji uspehi naših udarnikov so nam jamstvo, da bomo izpolnili vse obveznosti s pomočjo naše delovne inteligence in kmetov. Storili bomo vse, da bo dobila naša armada najmodernejšo orožje, da se bodo z industrializacijo naše domovine izboljšali življenjski pogoji našega delovnega ljudstva.«

Govor tov. Dolinška je spremljalo navdušeno vzklikanje in ploskanje.

Ob zaključku je tovaršica Marička Kušanova prečitala zaobljubo delavcev maršalu Titu.

Po zborovanju na Kongresnem trgu je bila za udarnike v kinu »Union« predstava sovjet. filma »Veliki preokret«.

»Živela oblast delovnega ljudstva!«

Omerzo Pavel, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

Lipej Janez, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

Geršak Franc, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

Čadonič Jurij, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

Babič Benjamin, Direkcija cest, je prekoračil delovno normo za 30%.

Smerke Angela, tovarna Hribernik, je prekoračila delovno normo za 25,9%.

Cedilnik Ivanka, tovarna Hribernik, je prekoračila delovno normo za 25%.

Dobnikar Marija, tovarna Hribernik, ponovno proglašena za udarnico. Prvič je prekoračila delovno normo za 20, drugi pa za 36,9%.

Nahtigal Stelka, tovarna Hribernik, ponovno proglašena za udarnico. Prvič je prekoračila delovno normo za 20, drugi pa za 23%.

Prašnikar Pavla, tovarna Hribernik, ponovno proglašena za udarnico. Prvič je prekoračila delovno normo za 20, drugi pa za 26,9%.

Kelnerič Jože, tovarna Bonač, ponovno proglašena za udarnico, prekoračil je delovno normo za 40%.

Zorž Stanislav, mestna klavničnica, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Ingliš Jakob, telefonska sekcija I, je prekoračil delovno normo za 30%.

Feguš Andrej, telefonska sekcija I, je prekoračil delovno normo za 30%.

Kastner Jože, telefonska sekcija I, je prekoračil delovno normo za 30%.

Štrumelj Viktor, sekcija za vzdrževanje proge, Ljubljana, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Kušar Ivan, sekcija za vzdrževanje proge, Ljubljana, je prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 40% in je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Juzina Franc, pivovarna Union, je prihranil na materialu, gorivu in mazivu za 68%.

Gvardjančič Anton, pivovarna Union, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Pahor Karel, tovarna Stora, je prekoračil delovno normo za 140%.

Bačnik Marija, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 35%.

Kane Ana, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 36,6%.

Merjasec Jože, tovarna Stora, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Arhar Franc, tovarna Stora, je prekoračil delovno normo za 140%.

Kavčič Anica, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 30%.

Brank Ivanka, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 30%.

Bizjan Marija, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 22%.

Baje Jožica, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 30%.

Bregar Edo, tovarna celuloze, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Babnik Marija, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 22%.

Cerar Franciška, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 22%.

Trobeč Marija, tovarna Stora, je prekoračila delovno normo za 23%.

Bežjak Viktor, Telprom, je s svojo iznajdbo racionaliziral proizvodnjo.

Križaj Marija, tovarna Hribernik, je prekoračila delovno normo za 25,2%.

Vovk Franc, litografija železn. uprave.

Seligo Anica, litografija železn. uprave.

Rajer Karel, litografija železn. uprave.

Obvezujemo se, da bomo s pravilno organizacijo tekmovalja, z mobilizacijo delovnih množic izvršili častno naloge, pred katerimi stoji delavski razred Jugoslavije.

Idejno-politično se bomo oborožili, ker je to predpogoj za uspešno izvršitev vseh nalog, ki stoje pred nami. Obvezujemo se, da bomo v mejah danih možnosti oskrbeli našega delovnega človeka z vsem, kar je potrebno za razvoj fizičnih in umskih sposobnosti, ki so tako dragocene za veliko ustvarjalno delo, katerega že opravljajo, in še večje, ki ga v bodoče čaka.

Pričenjamo novo prvomajsko tekmovalje, ki bo nova šola za delavski razred pod geslom: Industrializacija in elektrifikacija naše domovine. Dvigamo produktivnost dela, zboljšanje kvalitete naših proizvodov, znižanje proizvodnih stroškov, pogonskega in drugega materiala, to je bojni klic delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva — to je naša obljuba maršalu Titu in Komunistični partiji.

Delavci in nameščenci Ljubljane

Šahovsko prvenstvo Jugoslavije

V včeršnjem kolu za šahovsko prvenstvo Jugoslavije so bili doseženi naslednji rezultati: Vuković—Puc 1:0, inž. Kindij—Gligorič 0:1, Milič—Pirc 3:½, Subarič—dr. Trifunović 0:1, dr. Vidmar—inž. Tekavčič 3:½, Tomović—dr. Kalabar 3:½, Bidev—Rabar 3:½, Kostić—Božić (prekinjeno), Marković—Tot (prekinjeno), Simonović ni imel nasprotnika.

Stanje po 17. kolu:

Dr. Trifunović 13, Gligorič 11½ (1), Pirc 10½, Tomović, Vuković 10, Tot, dr. Vidmar 9 (1), Kostić, Marković 8 (1), Simonović 8, Bidev, Puc, Božić 7½ (1), Subarič 7 (1), dr. Kalabar in Rabar 7, inž. Kindij 6 (1), Milič 6, inž. Tekavčič 5½.

Danes se bodo nadaljevale prekinjene partije, jutri pa je poslednje — 19. kolo.

ZMAGOSLAVJE DELA V DELAVNICAH DRŽ. ŽELEZNIC V MARIBORU

Delovni kolektiv Delavnic državnih železnic - najboljši delovni kolektiv železniških delavcev v Jugoslaviji

Delovni kolektiv Delavnic drž. železnic v Mariboru je 30. novembra proslavil velike uspehe obnove, ki jih je dosegel v novembrskem tekmovalju kot najboljši

Ameriški tisk komentira Molotovljevo izjavo o omejitvi oboroževanja

New York, 1. dec. (Tass). Posebni dopisnik Tassa poroča: Govor šefa sovjetske delegacije Molotova o splošni omejitvi oboroževanja je v žarišču pozornosti vsega ameriškega tiska. Vsi listi so ga objavili na vidnem mestu z velikimi naslovi.

»New York Times« in številni drugi listi so govor natisnili v celoti in ga v uvodnih komentarjih. Komentar »New York Times«-a Hamilton je naglasil, da je Molotovljev govor zelo dvignil razpoloženje v komiteju in vsej Generalni skupščini.

Komentator lista »PM« Lerner piše, da je bila resolucija o razorožitvi, ki jo je predložil Molotov Zdrženemu narodu, mnogo več kot modra strateška poteza. Ta resolucija je dala možnost premagati nepotrebno mrtvo točko. V smislu je modra strategija, ker bo s to resolucijo Rusom uspelo rezervirati Varnostnemu svetu mednarodno nadzorstvo nad razoroževanjem. Po dolgem zastanku v pogledu kontrole nad atomsko energijo so Rusi zopet pokrenili to vprašanje. Američani so dopustili, da so jih izmenjevali in da so Rusi zopet prevzeli iniciativo.

UNRRA naj nadaljuje svoje delo tudi v letu 1947

UNRRA bo končala svoje delo s 1. januarjem. V zvezi s tem je komite št. 1 Generalne skupščine razpravljal o poročilu UNRRA-e. Stavljen je bil predlog za ustanovitev nove mednarodne organizacije za pomoč z živil.

Temu so se zelo upirali predstavniki ZDA, ki so izjavili prvič, da naj bi ne nudili pomoči brezplačno, in drugič, naj bi se nudila pomoč samo na podlagi medsebojnih sporazumov. To mnenje so podprli britanski predstavniki.

Britanska delegacija skuša prikriti stanje svojih čet v tujini

Moskva, 1. dec. (Tass). Komentar »Izvestije« piše:

Generalna skupščina organizacije ZN se že več kot en teden bavi z vprašanjem bivanja oboroženih sil zaveznikov držav na tujih nesovravnih ozemljih. To je eno najaktualnejših vprašanj mednarodnega življenja.

Sovjetska vlada je že 25. avgusta stavila Varnostnemu svetu predlog, v katerem zahteva, da vsi člani organizacije ZN predložijo obvestila o oboroženih silah, kakor tudi o pomorskih in letalskih oporiščih na nesovravnih ozemljih. Varnostni svet je odklonil proučevanje sovjetskega predloga. Komite št. 1 Generalne skupščine je z 20. novembra pričel proučevati to vprašanje, in to vprašanje je bilo brez dvoma najvažnejša etape v delu sedanjega zasedanja.

V svojih jedrnatih in markantnih govorih je Molotov dokazal utemeljenost sovjetskega predloga, tako s političnega kakor s praktičnega vidika. Sila in prepričevalnost sovjetske argumentacije sta bili takšni, da ni noben delegat mogel odkrito in naravnost izjaviti, da se v bistvu ne strinja s predlogom sovjetske vlade. Toda v tem tako jasnem, enostavnem in neoporečnem vprašanju so bili storjeni vsi možni in nemogoči poskusi za potlačenje sovjetskega predloga.

V tem pogledu se je britanska delegacija izkazala kot najaktivnejša. Nalaga je zmešala različna vprašanja, da bi se izognila dostavljanju konkretnih in pozitivnih informacij o svojih četah, nameščenih v tujini. Problem splošne razorožitve je težka zadeva. Doslej še ni nobene delegacije uspelo rešiti ga na zadovoljiv način.

Spominjajoč se izkušnji »svojega prijatelja Hendersona«, je Bevin upal doseči daljši odlog. Do poslednje minute se je njegov kolega Noel Baker potoževal za vsaj enomesečni odlog. Britanski tisk smatra Bevinovo stališče odkrito kot odlašanje, da »bi pokazal svoje vojaške klanjanje«. Moralno poražena in primorana kartes, da se pred pametnimi argumenti, umakniti se pred pametnimi argumenti, ki je britanska delegacija zatekla k pri- ljubljanim in preizkušenim sredstvom. K

Konferenca Američanov makedon. porekla

Govor jugoslovanskega delegata D. Vlahova

New-York, 1. dec. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

Minuli teden je bila v New-Yorku konferenca Američanov makedonskega porekla, ki se je udeležilo 51 delegatov iz Kanade, Los Angelesa, Detroita, Chicaga, Pittsburga in drugih mest. Med delegati je bil tudi stari makedonski bорец iz Iljindanske vstaje Smile Vojdanov, dalje znana ameriška javna delavca Georgij Pirinski in Angelušev.

Na konferenci so vsi delegati izrazili svojo privrženost idealom makedonskega naroda, ki so danes ustvarjeni v svobodni in enakopravni republiki Makedoniji v okviru FLRJ, ter so pokazali na to, da tudi Makedonci — ameriški državljani — trdno stojijo na braniku življenjskih interesov in demokratičnih tradicij makedonskega naroda.

Nepozabljivi trenutki so bili tisti, ko je Vlahov govoril delegatom v borbi makedonskega naroda za svobodo in enakopravnost, kakor tudi o ustvaritvi teh idealov v novi Jugoslaviji pod vodstvom maršala Tita. Vlahov je zelo izčrpnem govoru orisal ekonomsko in socialno stanje v Makedoniji ter pozdravil napore ljudstva pri obnovi domovine kakor tudi ogromne uspehe na tem polju. Vlahov je rekel, da še ni zedinjena vsa Makedonija in je nato poudaril:

V Pirinski Makedoniji uživa 235.000 Makedoncev režim svobode in enakopravnosti, ki je bil vzpostavljen pred dvema letoma kot rezultat demokra-

O vprašanju so razpravljali v podkomiteju, ki ga je ustanovil komite št. 2. Stališče ameriške delegacije sta nasprotovala predstavnik Norveške in generalni direktor UNRRA-e La Guardia, ki je naglasil, da bi bil postopek, ki ga predlagajo zastopniki ZDA, v korist samo ameriškim vladajočim krogom.

Gromiko je v imenu sovjetske delegacije podal naslednjo izjavo:

Sovjetska delegacija je mnenja, da je UNRRA izvršila veliko koristno delo v zadoščevanju nujnih potreb prebivalstva držav, ki so trpele zaradi vojne in sovražne okupacije. Sovjetska delegacija ceni pomoč, ki sta jo dobili od UNRRA-e Ukrajinska in Beloruska republika, katerih mesta in vasi je uničila sovražnikova okupacija. Znano pa je, da v številnih deželah, ki so trpele zaradi vojne in okupacije, prebivalstvo še vedno trpi hudo pomanjkanje najpotrebnejših stvari, posebno pa živil. Zaradi tega smatra sovjetska delegacija za zaželeno, naj bi UNRRA nadaljevala svoje delo v letu 1947 in se omejila na dobavljanje živil in drugih najpotrebnejših stvari.

Sovjetska delegacija je proučila predlog generalnega direktorja UNRRA-e La Guardie o ustanovitvi novega zasilnega živilskega fonda za pomoč v živilih najpotrebnejšim deželam v letu 1947 ter smatra za potrebno izjaviti, da sovjetska delegacija podpira ta predlog in je pripravljena sodelovati v tej novi organizaciji za pomoč, zavedajoč se, da bo ZSSR kot dežela, ki je hudo trpela zaradi sovražnikove okupacije, doprinesla svoj skromni delež k tej organizaciji in da bo delo te organizacije temeljilo na istih mednarodnih načelih, na kakršnih je temeljilo UNRRA-ino.

sovjetskemu predlogu je nakopičila serijo »amendementov«, ki dišijo po kazniški in spominjajo na prakso preminulega Društva narodov. Kar je britanska delegacija izgubila v diskusiji o vprašanju, se je potrudila, da ujame v amende-mentih.

Kljub bistroumnosti najdemo dve vprašanji ponovno skupaj: informacije o četah in omejitvi oboroževanja. Zahteva po informacijah je bila razširjena na čete v notranjosti dežele, ne da bi s kakor koli dotaknili obvestil o oborožitvi teh čet. Jasni, enostavni in jedrnat sovjetski predlog so spremenili v megleno, zmedeno in prazno resolucijo. Vendar pa ta novi dokument ni tisto, kar bo pustilo sledove v mednarodnih odnosih, temveč odločno, dosledno in prepričljivo stališče Sovjetske zveze.

Prepričljivi argumenti, ki jih je podala Sovjetska zveza, so bili tako jasni celo za britansko javno mnenje, da je list »Yorkshire Post« predlagal iskati ponovno nek način za reševanje »spornih vprašanj«, ne da bi prišla preveč v javnost. Ta želja, skriti se pred pogledi mednarodnega javnega mnenja in kontrolo javnosti, se vedno bolj kaže v britanski politični liniji. Toda komu je ta javnost, na poti? Sovjetska zveza je prva odkrito izjavila pred vsem svetom, kje in zakaj so bile nameščene njene čete ter kdaj in kako so se umaknile. Francija in Kitajska sta sledili temu zgledu. Samo Velika Britanija in ZDA nista smatrali za mogoče dati taka pojasnila.

Da bi olajšala soglasnost, je sovjetska delegacija prostovoljno sprejela predlog ameriške delegacije, ki zahteva razširitev informacij tudi na čete, ki so na sovražnih ozemljih. Sovjetska delegacija je pristala na modifikacijo obsega in roka informacij.

Na ta način je sovjetska delegacija ponovno pokazala, da je pripravljena sprejeti vse pozitivne predloge in amende-mente ostalih držav, če se ti opirajo na zdrava načela. To stališče Sovjetske zveze bo svetovno javno mnenje brez dvoma cenilo.

tičnega preokreta bolgarskega naroda. To prebivalstvo se bo navdušeno pridružio LR Makedoniji. Med tem pa vlada v drugem delu Makedonije, ki je pod grško upravo, režim neslutnega terorja denacionalizacije, ropanja in fizičnega iztrebljanja prebivalstva od strani grških monarho-fašistov. Dogodki v tem delu Makedonije povzročajo najglobljo žalost vseh Makedoncev. Iz Egejske Makedonije je bilo izgnanih kot posledica monarho-fašistične politike preganjanja 150 Makedoncev. Potrebno je poudariti, da so se Makedonci borili za svobodo skupaj z naprednimi sinovi grškega naroda. Stiri tisoč Makedoncev je padlo 1. 1941 v borbah proti italijanskim fašistom. Veliko število je bilo deportiranih in preganjanih. Velik del makedonskega prebivalstva je sodeloval s puško v roki v borbah proti fašizmu. V tej borbi so imeli Makedonci v Egejski Makedoniji precejšnje žrtve in opustošenje.

Grški monarho-fašisti hočejo preganati to ljudstvo z njegove zemlje, na kateri je bilo naseljeno že več kot 13 stoletij — je rekel Vlahov.

Nato je Vlahov poudaril polne demokratične svobode makedonskega naroda v lastni republiki, ki ima privrkat v svoji zgodovini svoje lastne poslane v Ljudski skupščini FLRJ. Vlahov je navedel uspešno in pravično rešitev agrarnega vprašanja, kakor tudi velikanske možnosti razvoja nacionalne makedonske kulture s pomoč-

Z obnovljeno žičnico na Jelovici bo država prihranila letno 300.000 dinarjev

V petek so imele vasi okoli Jelovice dvojni praznik. Praznovale so obletnico proglasitve republike in obenem izročile prometu obnovljeno žičnico Kališnik—Rudno.

Obnovljena žičnica je velikega pomena za naše gozdno gospodarstvo. Iz bogatih smrekovih gozdov Jelovice se bo od sedaj vsako leto transportiralo v dolino preko 2500 m³ hlodovine, državi pa bo prihranjenih nad 300.000 dinarjev, ki bi jih morala plačevati voznikom. Tako bi bilo potrebno za količino lesa, ki bo letno transportiran po žičnici, nad 1400 celodnevni vožnji. Poleg tega so poti, ki vodijo z Jelovice, nesigurne in slabo zgrajene ter pridejo voznje v poštev le ob suhem vremenu.

Ko so hoteli Nemci julija 1942 izkoriščati s pomočjo žičnice naše gozdno bogastvo, so jo partizani zažgali. Tedaj je bila v celoti uničena zgornja postaja in strojne naprave. Uničenje žičnice je imelo tudi svoj vojaški pomen. Nemci so namreč nameravali ustanoviti vojaško postojanko, ki bi kontrolirala vso Jelovico, in bi po žičnici dovažali posadki hrano in strelivo.

Tehnični oddelek ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo si je pred petimi meseci zastavil nalogo, da še pred zimo obnovi žičnico iz Kališnika v Rudno ter na ta način olajša in pospeši transport lesa s Kališnika, Mošenjske planine in Kotliča.

Obnovitvena dela, ki so začela sredi julija, je vodil tov. inž. Alojzij Kerin, ki je izdelal tudi vse potrebne načrte in ima eno glavnih zaslug za celoten uspeh.

Pred delavci in tehničnim vodstvom so stale težke naloge. Oporniki, ki so še ostali celi, so med vojno strohnili in jih je bilo treba znova zgraditi. Preostali najdeni tehnični material, kot strojne naprave, žične vrvi, vlačilke, nosilke, vijake so morali pregledati, razvrstiti, nekatere dele obnoviti ali pa napraviti nove.

Delavci so na dan otvoritve žičnice bogato okrasili spodnjo postajo Rudno

Nova žičnica je v tehničnem pogledu prekosila staro

Obnovljena žičnica meri v dolžino 1415 m in ima višinsko razliko 568 m. Celotna naprava je sestavljena iz treh postaj Kališnik, razkladalne postaje Dražgoše in Rudno ter štirih opornikov. Zgornji nosilni vrvi sta debeli 24 mm, spodnji, vlačilni pa 16 mm. Nosilni vrvi sta obteženi na spodnji postaji vsaka z utežjo po 10 ton za polne vozičke in po 8 ton za prazne. Stara žičnica je imela na zgornji postaji pogonsko kolesje, kjer so na ročni pogon spravljali bremena iz mrtvih točk. Pri gradnji nove žičnice je bila naprava bistveno izboljšana s tem, da dela žičnica samotežno. Na zgornji postaji se je prej vlačilka lomila v velikem lomnem kotu, prehod vlačilke na zgornjo postajo je opravljal majhno kolesce. Pri tem je nastajalo pri velikem lomnem kotu močno trenje in se je vlačilka čisto trgala. Po zamisli inž. Kerina so delavci nadomestili kolesce s sistemom treh koles, ki razdelijo lomni kot na tri dele. S tem so preprečili trenje vlačilke na prehodu in odstranili veliko nevarnost, ki je v preteklosti pogosto zavirala delo.

Zanimiva novost pri žičnici je tudi način zasidranja na zgornji postaji. Pri stari žičnici je delovalo nad zgornjo postajo preko 20 ton sile, kar je povzročilo, da se je žičnica močno tresla ter bila obenem izpostavljena nevarnosti, da se podre. Na novi žičnici so delavci razbremenili zgornjo postajo na ta način, da so zasidrili težo v skalovit teren in novo zgrajene betonske naprave.

S temi izboljšanj, kakor tudi z novo izdelanimi vozički, ki jih bo sedaj 8, je kapaciteta nove žičnice za 100% večja od stare. Poleg izboljšanj na žičnici pa so delavci poskrbeli tudi za hiter transport dovoženega lesa. Čez vodno strugo v Rudnem so zgradili 32 m dolgo betonsko ploščo, preko katere bo peljala cesta, ki bo dostopna tudi kamionom.

Posamezne strojne dele in montažo so napravili delavci Kranjske industrijske družbe (KID) na Jesenicah in delavci tovarne »Litostroje« v Skofji Loki. Pred vojno smo bili za graditev podobnih objektov navezani izključno na inozemstvo. Danes pa so se delavci s svojo voljo in pridnostjo usposobili,

jo šol, kjer učijo v materinskem jeziku, listov, časopisov in knjig. Delegati so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

Delavci so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

Delavci so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

Novozgrajeni oporniki žičnice Rudno-Kališnik

Tesarska skupina pod vodstvom tovariša Solarja in Lotriča je v kratkem času postavila opornike in zgradila postaje. Razen enega so bili vsi oporniki na novo zgrajeni. Na novo je bila postavljena tudi vmesna postaja pri Dražgošah »Kapelac«. Na vrhu Kališnika so zgradili delavci tudi tri koče, ki so jih Nemci med okupacijo požgali. Te koče bodo služile predvsem za voznike in delavce, ki so zaposleni pri zgornji postaji.

Delavci so na dan otvoritve žičnice bogato okrasili spodnjo postajo Rudno

Nova žičnica je v tehničnem pogledu prekosila staro

Obnovljena žičnica meri v dolžino 1415 m in ima višinsko razliko 568 m. Celotna naprava je sestavljena iz treh postaj Kališnik, razkladalne postaje Dražgoše in Rudno ter štirih opornikov. Zgornji nosilni vrvi sta debeli 24 mm, spodnji, vlačilni pa 16 mm. Nosilni vrvi sta obteženi na spodnji postaji vsaka z utežjo po 10 ton za polne vozičke in po 8 ton za prazne. Stara žičnica je imela na zgornji postaji pogonsko kolesje, kjer so na ročni pogon spravljali bremena iz mrtvih točk. Pri gradnji nove žičnice je bila naprava bistveno izboljšana s tem, da dela žičnica samotežno. Na zgornji postaji se je prej vlačilka lomila v velikem lomnem kotu, prehod vlačilke na zgornjo postajo je opravljal majhno kolesce. Pri tem je nastajalo pri velikem lomnem kotu močno trenje in se je vlačilka čisto trgala. Po zamisli inž. Kerina so delavci nadomestili kolesce s sistemom treh koles, ki razdelijo lomni kot na tri dele. S tem so preprečili trenje vlačilke na prehodu in odstranili veliko nevarnost, ki je v preteklosti pogosto zavirala delo.

Zanimiva novost pri žičnici je tudi način zasidranja na zgornji postaji. Pri stari žičnici je delovalo nad zgornjo postajo preko 20 ton sile, kar je povzročilo, da se je žičnica močno tresla ter bila obenem izpostavljena nevarnosti, da se podre. Na novi žičnici so delavci razbremenili zgornjo postajo na ta način, da so zasidrili težo v skalovit teren in novo zgrajene betonske naprave.

S temi izboljšanj, kakor tudi z novo izdelanimi vozički, ki jih bo sedaj 8, je kapaciteta nove žičnice za 100% večja od stare. Poleg izboljšanj na žičnici pa so delavci poskrbeli tudi za hiter transport dovoženega lesa. Čez vodno strugo v Rudnem so zgradili 32 m dolgo betonsko ploščo, preko katere bo peljala cesta, ki bo dostopna tudi kamionom.

Posamezne strojne dele in montažo so napravili delavci Kranjske industrijske družbe (KID) na Jesenicah in delavci tovarne »Litostroje« v Skofji Loki. Pred vojno smo bili za graditev podobnih objektov navezani izključno na inozemstvo. Danes pa so se delavci s svojo voljo in pridnostjo usposobili,

jo šol, kjer učijo v materinskem jeziku, listov, časopisov in knjig. Delegati so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

Delavci so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

Delavci so navdušeno pozdravili govor Vlahova. Po diskusiji so sklenili, naj se okrepi delo pri zbiranju sredstev za gradnjo velike bolnišnice v Makedoniji.

S tem so bili poplačani vsi napori petih mesecev, kajti temu polnemu vozičku bodo sledili tisoči novih, ki bodo vozili dragocen les za neko obnovo. Popoldne je bila proslava otvoritve v Dražgošah, v vasi, ki je bila priča slavne partizanske zmage. Vsa poslopja so bila lepo okrašena.

Številni delavci so prejeli pohvalna pisma za svoje marljivo in požrtvovalno delo. Med njimi sta na prvem mestu tovariša Anton Lotrič in Matevž Solar. Lotrič je pri graditvi nove žičnice skrbel za organizacijo dela ter za zvezo med posameznimi delovnimi skupinami. S svojo požrtvovalnostjo in vestnostjo je mnogo pripomogel k splošnemu uspehu. Matevž Solar je vodil tesarska dela. Njegov največji uspeh je bila zgraditev najvišjega 24 metrov visokega opornika, ki so ga pod njegovim vodstvom zgradili v rekordnem času. Izredno požrtvovalen pri delu je bil tudi tesar Anton Mali, ki je bil od vsega začetka pri žičnici in je s svojim delom dajal zgled vsem ostalim. Med tesarji so se odlikovali tudi Franc Primožič, Martin Caruga, Ivan Hartman in Ivan Stajner st.

Pohvalo za svoje delo so prejeli tudi delavci, zaposleni pri sekundarnih zidarskih delih, pri dovoznih cestih, hlevu itd. Tu so se najbolj izkazali tovariši Stefan Kozjan, Stefan Rouš, Ivan Stajner ml. in Matija Kihelj. Prav tako požrtvovalno delo sta pokazala zidar Jože Stajner, vodja pomožnih del na žičnici Alojz Mesarič in Ivan Kolar.

Posebno pohvalo zaslužijo delavci tovarne »Litostroje« v Skofji Loki, ki so izdelali vse strojne dele, stare pa predelali in popravili. Izdelali so spojke za nosilko, ki jih je bilo treba izstružiti iz izredno trdega jelkenega materiala. To svoje delo so kljub temu, da so ga opravljali prvič, odlično izvršili, tako da ni bilo pri obtežitvi na spojkah nobenega premika vrvi. Delavci tovarne »Litostroje« so izdelali štiri nove vozičke in kolesje za zgornjo postajo. Najbolj sta se med njimi izkazala glavni monter Friškovec in monter Stane Gruntner, ki sta napravila tudi šest novih sklopov.

Naši delavci so z obnovljeno žičnico zopet izpolnili eno izmed obvez svojega tekmovalnega načrta.

Posebno pohvalo zaslužijo delavci tovarne »Litostroje« v Skofji Loki, ki so izdelali vse strojne dele, stare pa predelali in popravili. Izdelali so spojke za nosilko, ki jih je bilo treba izstružiti iz izredno trdega jelkenega materiala. To svoje delo so kljub temu, da so ga opravljali prvič, odlično izvršili, tako da ni bilo pri obtežitvi na spojkah nobenega premika vrvi. Delavci tovarne »Litostroje« so izdelali štiri nove vozičke in kolesje za zgornjo postajo. Najbolj sta se med njimi izkazala glavni monter Friškovec in monter Stane Gruntner, ki sta napravila tudi šest novih sklopov.

Naši delavci so z obnovljeno žičnico zopet izpolnili eno izmed obvez svojega tekmovalnega načrta.

Avtomobilska cesta Zagreb-Varaždin svečano izročena prometu

29. novembra je bila svečano izročena prometu avtomobilska cesta Zagreb—Varaždin, ki veže Zagreb z avtostrado Srednje Evrope.

V Sessvete pri Zagrebu, kjer je bila nova avtomobilska cesta svečano izročena prometu, so že od zgodnjega jutra prihajali sprevedi ljudstva iz okoliških vasi. Cela vasa je bila okrašena z zastavami in slikami visokih državnih voditeljev.

Okrog 10 so prišli v Sessvete predsednik Prezidijske ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar, članj zvezne vlade Frol Frane, Ante Vrkljan, Vjeko Krstulović in Vlada Zečević, podpredsednik Sveta narodov generalmajor Božidar Maslarič, podpredsednika vlade LR Hrvatske Franjo Gaži in dr. Rade Pribičević ter ministri generalmajor Ivan Krajačić, Dušan Brkić, Stjepan Prvčić, dr. Aleksander Koharović, Karlo Mrazović, Stanko Čanica-Opačić, predsednik pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov za Hrvatsko Marko Belinić, generalmajor Banina, narodni heroj polkovnik Zečeli, mnogo narodnih poslancev in predstavnikov množičnih organizacij.

Prad slavočokom, kjer so cesto odprli, je pozdravil goste kmet iz Zlatara Mirko Kljak, ki se je kot udarnik odkloval pri gradnji ceste. Gradbeni minister Čanica-Opačić Stanko se je zahvalil v imenu vlade LR Hrvatske delavcem, tehnikom in inženirjem, ki so bili zaposleni pri gradnji ceste, za požrtvovalno delo. Nato so vsi navzoči odšli v Sv. Ivan Zelino, kjer je bilo na svečan način proglašenih 41 udnarikov. Delavci udnariki so prejeli udnariške izkaznice, pisмено pohvalo pa je dobilo 47 delavcev.

Na slovesni proglasitvi udnarikov je

najprej spregovoril podpredsednik LR Hrvatske Franjo Gaži.

Minister zvezne vlade Vlada Zečević se je zahvalil v imenu maršala Tita delavcem, tehnikom in inženirjem za požrtvovalno delo. Med drugim je rekel:

»V imenu predsednika zvezne vlade maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita in v imenu zvezne vlade pozdravljam delo in napore naših delavcev in naših strokovnjakov. Želel bi poudariti, da je ta cesta, ki veže Hrvatsko s Slovenijo, še en prispevek za okrepitev bratstva in enotnosti naših narodov. Ta cesta ima za nas poseben pomen in posebno važnost. Na njej so naši delavci, tehnik in inženirji pokazali vsemu svetu, da hočejo v miru graditi svojo deželo. V bivši Jugoslaviji ni bilo mogoče delati takih stvari samo z domačimi silami. Za Mladinsko progno je ta cesta največje delo na področju obnove v Jugoslaviji. Naši delavci in strokovnjaki so na njej položili težak izpit. S to cesto smo končali dragoceno šolo, ki nas je naučila, kako se mora delati in kako se organizirajo velika dela. To je šele pričetek našega dela. Izkušnje, ki smo si jih tu pridobili, bomo uporabili še pri večjih delih, ki nas še čakajo. (Tanjug.)

Nič na svetu ne more biti škodljivejšega za mali narod kakor iluzija, da je on sam sebi dovolj in da izven svojih meja nima interesov in ne dolžnosti.

FIZKULTURA

Državno nogometno prvenstvo

Včeraj so se nadaljevale tekme za državno nogometno prvenstvo, ki preteklo nedeljo ni bilo popolno zaradi medmesne tekme Budimpešta z Beograd. Včerajšnje kolo je bilo najbolj zanimivo zaradi tekme v Splitu med »Hajdukom« in »Partizanom« iz Beograda, ki je predstavljala »derby« jesenskega tekmovanja. Kljub temu, da je »Hajduku« že dalj časa v spremenljivi formi, se je pričakovalo, da bo na vsak način skušal zmagati ali igrati vsaj neodločeno na domačih tleh. To se ni zgodilo, kajti Partizan je v lepi, brzi in predorni igri premagal »Hajduka« z rezultatom 1:0 (0:0).

V Dolenji Lendavi je gostoval zagrebški »Dinamo« ter premagal tamonjo »Nafto« z visokim rezultatom 6:0 (2:0). Kljub temu, da je bila obramba »Naft« vedno na svojem mestu, ni mogla večkrat zaustaviti prodornih Dinamovcev. Za »Dinamo« je dal dva gola Welfer ter Sarkovski, a po enega Senčar in Horvat. Tekmi je prisostvo-

valo 800 gledalcev. — Sodil je dobro Petrič z Reke. — S to zmago je »Dinamo« zlezal s tretjega na drugo mesto prvenstvene tabele ter zamenjal »Hajduka«.

V Beogradu je igral »Metalac« z zagrebško »Lokomotivo« ter jo porazil z rezultatom 2:0 (0:0), ter »Crvena zvezda« s sarajevskim »Železničarjem«, katerega je premagala z visokim rezultatom 6:1 (3:0). »Lokomotiva« se je v prvem polčasu uspešno upirala »Metalcu«, ki je bil v lahni premoči. V drugem polčasu je »Metalac« zaigral ostreje in bolj odločno ter dosegel zadrženo zmago.

V Nišu je imel »Železničar« v gostih enajstoric »Budućnost« iz Titograda ter jo premagal z rezultatom 2:1 (2:0).

V Skoplju je igrala tržaška »Ponizana« s »Pobjedo«. Zmagala je »Pobjeda« s 3:1.

»Spartak« — Jovan Mikič : »Kvarner« (Reka) 1:1 (0:0).

Na Jesenicah so s Pohodom tekmovali za fizikturni znak

V petek, na obletnico proglasitve republike, se je jeseniška mladina, ki je prijavljena za tekmovalce za fizikturni znak in tudi nekoliko neprijavljene polnoštevno udeležila tekmovanja v »Pohodu«. Tekmovanje je zelo dobro organiziralo fizikturno društvo »J. Gregorčič«, ki je s tem dokazalo, da pravilno pojmuje tekmovalce za fizikturni znak, katerega marsikatera društva zanemarljivo in se ne čutijo niti toliko odgovorno, da bi postavila referenta za ZREN.

Tekmovanja se je udeležilo 224 tekmovalcev, od katerih je bilo 68 žensk. Med mladinci in mladinkami, ki so morali prehoditi 10 km dolgo pot, in sicer iz nogometnega igrišča tjakaj proti Mozakliji, na Potoko pri Žirovnici in nazaj sta prišla prva na cilj Ulčar Milan, Kosev Andrej ter Torkar Marija in Baloh Amalija. Mladinci sta potrebovala samo 55 minut, a mladinki 1 uro in 10 minut ter s tem znatno prekosili predpisani

čas, ki zahteva za mladince 1,50, a za mladinke 2 uri. Vsega skupaj je tekmovalo 160 mladincev in mladink.

Za bronasti, srebrni in zlati znak je tekmovalo 26 tovarišic. Najboljši čas je dosegla tovarišica Brejč Viktorija, ki je potrebovala za 15 km dolgo pot samo 1 uro 45 minut. Tovarišica Peperko Anica, ki je tekmovala za zlati znak ter prehodila 15 km dolgo pot obremenjena z 8 kg, je potrebovala 1 uro 59 minut. Od moških jih je 15 tekmovalo za bronasti znak, 15 za srebrni ter 10 za zlati znak. Med tekmovalci je bilo mnogo starejših močakarjev. Najboljši čas je dosegel tovariš Pogačnik Tone, in sicer 1 minuto 56 sekund. Od tekmovalcev za zlati znak, ki so bili obremenjeni z 12 kilogramov ter so morali prav tako kot ostali prehoditi 20 km dolgo pot, je dosegel najboljši čas Pinterič Ivo, in sicer 2 minuti 3 sekunde.

Vsi tekmovalci so prispeli na cilj vedri in razpoloženi.

Slovensko prvenstvo v nogometu

Krim : Edinost 3:0 (1:0).
Polet (Maribor) : Borec 5:3 (2:1).
V Celju:
Celje : J. Gregorčič 3:2 (3:1).
V Murski Soboti:

Železničar (Lb) : Mur. Sob. 2:1 (1:0).
Kljud temu, da včerajšnje predzadnje kolo jesenskega prvenstva ni bilo popolno, je postal Železničar (Bh) z zmago nad Mursko Soboto jesenski nogometni prvak.

Murska Sobotica : Železničar (Lb) 1:2 (0:1). Na blatnem in raznošenem terenu je enajstoric ljubljanskega Železničarja upravičeno premagala enajstoric »Sobotec«, saj je bila v prvem in drugem polčasu v premoči. V začetku so se igralci »Sobote« dobro upirali ljubljancem, zlasti je bila dobra obramba. Gosti so lepo in točno podajali ter izvajali številne prodore, ki so se pa zaustavljali pri nasprotnikovi obrambi. V drugem polčasu, ko so domači igralci izenačili z 1:1, je tekma še bolj oživila, kajti obe nasprotni strani sta se poizkuševalno borili za zmagovalni gol. V trinajsti minuti so ljubljanci zvišali rezultat na dva gola. Sodil je sodnik Gvardjančič dobro.

V Celju je gostovala poizkuševalna enajstoric FD Gregorčiča, ki pa je zaradi izredno lepe, povezane igre celjskega moštva izgubila tekmo z rezultatom

3:2. Celjani so ves prvi polčas prevladovali na terenu, toda v drugem polčasu so se Jeseničani znašli ter resno ogrozili nasprotnikova vrata. Celjani so po prejetem голу znova prešli v napad ter vztrajali tako do kraja igre. Izvrstni vratar FD Gregorčiča je preprečil večji poraz.

Krim : Edinost 3:0 (1:0). Enajstoric Krima je v lepi, tehnično dobri igri porazila poizkuševalna enajstoric Edinosti. Krim je nastopil s petimi rezervami (juniorji), ki so se zelo dobro obnesli. Rezultat bi moral biti višji, toda omahljivost Krimovih napadalcev ter izvrstni vratar Edinosti so to preprečili. Pri Krimu sta bila najboljša Maren, ki je zabil dva gola, in Fajon ter obramba, a od Edinosti so je najbolj odlikoval vratar ter branilec Grabljevič. Sodnik Orel ni imel potrebne avtoritete.

Polet (Maribor) : Borec 5:3 (2:1). V naslednji igri sta se srečala mariborski Polet ter ljubljanski Borec. Polet je s poizkuševalno in kombinatno igro zaslužen zmagal kljub temu, da je imel zelo nezanesljivega vratarja. Borec, ki je prav tako imel slabega vartarja, se je sicer poizkuševalno boril, toda ni se mogel uspešno zoperstaviti razigranim igralcem Poleta, ki so prevladovali v obeh polčasih. Sodil je zelo dobro Macoratič.

»V Titovi Jugoslaviji je tlačanstvo minilo!«

Priobčujemo dopis zadržnika Vančka, »starega možakarja«, sedaj zaveznega zadržnika »Vinogradniške zadruge o Presiki, kakor se je sam podpisal.

Vinogradniško zadrugo v Presiki, prvo v ljubotemskem okraju in menda tudi v Sloveniji, smo 10. januarja 1946 ustanovili sami dolgo let tlačni vinčarji. Lepe vinograde in sadonosi smo združili v eno gospodarstvo.

Čudno so gledali stari očanci, prej vinčarji, kako si bomo gospodarili, ko pravijo, da ne bomo imeli več gospodov in da smo sedaj sami gospodarji. Pa smo začeli s sestanki. Upravni odbor, katerega smo izvolili na ustanovni skupščini, nam je svetoval, naj izberemo desetarje, ki bodo najbolj pošteni in pridni, da nam bodo vodili delo v skupinah. Napravili smo 11 skupin in za vsako skupino smo izbrali enega desetarja.

Prišla je pomlad in čas za delo v gorah in sadonosnikih. Pa pride sosed Jakob in mi pravi: »Vanček, v ponedeljek bomo prišli z delom v vinogradih. Vskup bomo delali.« Resno sem ga vprašal, če zares ne bomo imeli več »trbotarja«. On pa: »Vanček, »trbotarja« je odzvalilo. Ne bodo več hodili okoli nas z »zbiksanimi čevlji in palico v roki vrteli«. Včasih, če je bil slabe volje, se je zjutraj na pragu zadržal, da so se mi kipi v hiši zamajali. Hiše pa mi ni dal nihče popraviti. Samo v gorah, da bi delal, na mene pa da bi teklo! Če je bilo slabo vreme, sem imel vodo tudi na sredi hiše. Zdaj ne bo več tako! Tovariš, vse to minilo!

Tako smo začeli z delom. Nikogar ni bilo več, ki bi se drl na nas in nas priigajal. Delo se je čez vse leto lepo vrstilo in vse je bilo v redu opravljeno. Najbolj težko je bilo, ko smo kopali do 5 let staro klop in škropili v vinogradih, pa nismo imeli kaj piti. Nemški fašisti so nam ob tu ležeči fronti vse spili. Kar niso spili, so pa spustili, da je steklo v zemljo.

Bili smo sprva tudi hudobni, kar pa nam je danes že žal. Neko nedeljo v mesecu juliju, ko nam je malo denar zmanjkal,

smo navalili na upravni odbor in zahtevali, da nam da denar in pijače, česar nam pa seveda ni mogel dati. Čez nekaj dni pa smo že zvedeli, da je zadruga dobila nakazano odobreno posojilo 1,2 milijona dinarjev. Takrat pa smo se seveda umirili. Tovariši iz upravnega odbora so nam vedno pripovedovali: Zadržniki boste imeli take ugodnosti, kot jih še svoj živ dan niste imeli. No, mi smo čakali, da vidimo, kaj bo od tega. — V mesecu juliju smo v glavnem delo v vinogradih že dokončali. Vinska trta je postala vedno bolj obložena in sadonosniki so začeli kazati svoje plodove, obe-tajoč dobro jesen, katere se je vsak zadržnik veselil.

Nekega dne sta naročila predsednik in tajnik na množičnem sestanku, naj izberemo petčlanski odbor za razmejitev sadonosnikov, povezanih skupaj z deputatno zemljo in hišo, da bi imel vsak zaprto površino svojega zasebnega posestva. Kar bo imel kdo zasebno na tem sadnem drevju, bo njegova osebna last. Seveda spet nismo verjeli. Zato smo rekli, da si bomo sode za jabolčnik sami pripravili in ga shranili pri sebi doma. Ko je prišel čas obiranja sadja, je bilo spet rečeno: »Z sadonosnikov, ki so vam bili odmerjeni, spravite sadje sami, iz zadržniških sadonosnikov pa bo šlo sadje v korist zadruge, vseh zadržniških.« Takrat pa smo začeli verjeti, da bo le res, kar nam pravita predsednik in tajnik naše zadruge, da je tisto, kar nam je odmerjeno, naša zasebna lastnina, ostalo pa skupna last vseh zadržniških. Toda kaj, ko pa zdaj sodov nismo imeli za jabolčnik. Ni nam kazalo drugega, kot da gremo k upravnemu odboru in vprašamo, če je kaj rezervnih sodov, da bi jih dobili na posodo, da zlijemo v nje svoj jabolčnik. Sicer nam je bilo malo težko, ker smo prej iz predsednika in tajnika norce brili. Vprašala sta nas, kako pa je z našimi sodi, ki smo jih takrat namenili za ta jabolčnik. Seveda smo jima enostavno povedali, da smo mislili, da so njune besede le pesek v oči, kot je bila to navada v bivši Jugoslaviji. No, sode smo seveda dobili. Imeli smo ja-

Načrt tekmovanja za fizikturni znak v zimskem roku

Izgotovljen je tekmovalni načrt za fizikturni znak v zimskem roku, ki traja od decembra do marca. Fizikturna društva imajo lahko svoja društvena tekmovanja, vendar morajo na ta tekmovanja povabiti tudi pristojna društva iz mestnega centra ZREN-a.

Vsi prijavljeni tekmovalci morajo v določenem roku tekmovali v prijavljeni disciplini. Tekmovanja bodo v posameznih disciplinah v naslednjem redu:

V decembru bodo tekmovali na visoki gredi za tekmovalce in tekmovalke, plezanju po vrvi za tekmovalce in v dviganju bremen.

Januarja meseca tekme v smučanju in drsanju za tekmovalce in tekmovalke; izpiti iz »Osnov telesne vzgoje«, vaje na gredi za tekmovalce in tekme v plezanju po vrvi.

V februarju bodo smučarske in drsalne tekme.

Meseca marca pa bodo tekme na orodju, akrobatiki, rokoborbi in v hoji (teorija orientacije).

V Titovih Užicah je bila odigrana nogometna tekma v korist alban. poplavljenecv

V okviru zbiralne akcije za ponesrečence v Albaniji so odigrali v Titovih Užicah nogometno tekmo med FD »Sloboda« in moštvo garnizije JA. Po zelo lepi igri se je končala tekma z rezultatom 3:1 v korist FD »Slobode«.

Dvoboj rokoborcev FD »Milicijarja« in FD »Jedinstva« v Zagrebu

V Zagrebu je bil prvič po vojni prirejen dvoboj rokoborcev, ki so navdušili številno občinstvo s svojo močjo in gibčnostjo ter z izredno spretnostjo izvedenih prijemov. V bantam kategoriji je Presečki v štirih minutah premagal Svibna iz FD »Milicije«. V peresnolahki kategoriji je Pašut (Jedinstvo) premagal Hogača. V lahki je Varovčič podrl svojega nasprotnika Snajderja v 62 sekundah. V srednji kategoriji je Rus (Jedinstvo) premagal Beneja (Milicija). V poslednji borbi je Tomič (Jedinstvo) v 50 sekundah premagal svojega nasprotnika Palatinuša.

Kratke vesti

Prvenstvo sveta v hokeju na ledu bo meseca februarja v Pragi. Na prvenstvu bosta nastopili tudi Kanada in Amerika, a prvič Romunija.

V Chamonixu in St. Moritzu bodo tekmovalne zime velike mednarodne smučarske tekme in sicer od 6. do 16. februarja.

Brzopotezni šahovski turnir za prehodni zlati znak v Sarajevu

V Sarajevu se je včeraj pričel brzopotezni šahovski turnir za prehodno zlato značko. Turnir se bo igral vsako prvo nedeljo v mesecu. Prvoplasirani udeleženci bo dobil prehodno zlato značko in naslov »prvak Sarajeva v brzopoteznem šahu«. Za dokončno osvojitve značke je potrebno, da se osvoji trikrat zaporedoma ali petkrat izven reda. Za ta turnir vlada med sarajevskimi šahisti veliko zanimanje.

Vremenska napoved za ponedeljek, 2. decembra: Izboljšanje vremena.

bolčnik doma in smo si ga lahko privoščili kadar koli. Ni nam bilo treba kot nekdanj za vsakega pol litra klobuk z glave sneti in ga pod pazduho dati in lepo prosti, če smo hoteli kaj dobiti. Če so mi niso kolena tresla takrat, pa nisem ničesar dobil! Odprle so se nam oči. Zavedamo se, da se nahajamo v novi, Titovi Jugoslaviji in da je tlačanstvo minilo. In res lahko priznamo, da takih ugodnosti nekdanji vinčarji ni imel, kakor jih ima danes zadržnik.

Neenadoma skliče upravni odbor za druge sestanek za 23. september. Sklenili smo, da začnemo s trgatvijo. 25. septembra smo začeli »Železni gori«. Tako se je začela trgatve valiti od hrvatske strani proti Stajerski. Kardinarjeva desetina je začela brati v Globokem. Kardinar je skakal in skrbel, da je šlo vse v redu naprej. Trgatve je zajela tudi Presika, desetina Jakoba Belca in našega zavednega očanca Matjaža Lesjaka. Trgatve sta tako organizirala, da je tekla v najlepšem redu. Seveda sta se »poštimala«, da sta brala šipon, ki je imel 23% sladkorja. To si je vil brke naš Matjaž, da je tako grozljive tako dozorlo ravno zdaj, ko ga je brala zadruge. V Nunski grabi so brale tri desetine. Fantiči in deklički so peli, da je vse dneve kar donelo po dolini. Tudi Ričetova graba ni zaostala s trgatvijo in veseljem. Sicer je tam še nekaj takih, ki bi nas radi »okoli prinášali«. — Zato pa bomo na decembrski skupščini naše zadruge dobro premislili, kdo je vreden, da je član zadruge. — S trgatvijo smo končali 27. oktobra. »Vino« iz Ljubljane je pridno odvažalo mošt, ker smo z njim sklenili kupno pogodbo, da nam ni bilo treba z vsakim mesetarjem »handlati« in se pripraviti z njim.

Mošta smo naprešali 1911 hl. »Vino« smo ga dali toliko, da smo poravnali dolg v znesku 1,2 milijona dinarjev. Doma pa ga imamo še za 1,5 milijona dinarjev. Nekaj čudnega se je zdelo našim stariim očancem in kmetom naše sosedne vasi, ko so prihajali avtomobili po vinski mošt. Rekli so: »Zdaj pa vidimo, kakšno mošt ima zadruge.«

Dolgo let smo bili tlačni vinčarji in vsak novi dan je bil za nas brez upa in s strahom smo čakali. Zdaj se ga kot zadržniki veselimo in z upom čakamo bodočnosti.

O B V E S T I L A

»TEDEN RDEČEGA KRIŽA«

Za čas od 1. do 7. decembra je bil predviden v vsej FLRJ »Teden Rdečega križa«. Odbori Rdečega križa so imeli sestavljen načrt in so se že vršile priprave, ko so vremenske nepravilnosti težko prizadele Albanijo. Med nalogami, ki jih ima Rdeči križ, je tudi prva pomoč ljudstvu ob elementarnih nesrečah. Jugoslovanski Rdeči križ je takoj prišel na pomoč prijateljskemu albanskemu narodu. Naš Rdeči križ je zastopnik v vseh odborih za zbiranje pomoči ponesrečenim v Albaniji.

Zaradi koordinacije dela z Odborom za zbiranje pomoči ponesrečenim v Albaniji, je Jugoslovanski Rdeči križ prelozil svoj »Teden«. Ker pa je bilo za »Teden Rdečega križa« že vse pripravljeno, ne kaže kljub preložitvi opustiti predavanj, iger, raznih prireditev in drugih akcij. Zato bodo krajevne enote Rdečega križa Slovenije izvedle svoj načrt od 1. do 7. decembra po danih navodilih.

»Teden Rdečega križa«, kakor je določen v zakonu o Jugoslovanskem Rdečem križu, bo po odločitvi Srednjega odbora Jugoslovanskega Rdečega križa v mesecu januarju 1947. Takrat pa ne bo nobenih akcij, temveč se bo pobiralo pribitke na vozovnice na vseh državnih prevoznih sredstvih in pribitke na poštno pristojbino, kot to določa zakon o Jugoslovanskem Rdečem križu.

Obrabamo se na vse slovensko ljudstvo, da se v razumevanjem odzove v »Teden Rdečega križa« vsem akcijam, ki jih prireja naša ustanova.

Rdeči križ Slovenije
Glavni odbor

DNEVNE VESTI

Oddelek za notranje zadeve pri IO-MLO Uprava NM v Ljubljani obvešča, da se vrši registracija dve- in trikoles. Javijo naj se vsi, ki so oddali prijavnice koles na postaji NM št. 4 — Poljanska 54, od 2. XII. do 7. XII. 1946 na prometnem razdelku Bleiweisova 22, soba 7. Za registracijo koles je potrebno dokazilo o lastništvu kolesa (stare prometne knjižice, računi a prepisi, potrdila OLO) in kolo zaradi tehnične pregleda.

Krožek zdravniške strokovno-znanstvene sekcije ESZDNS v Celju. Po dogovoru, da se vrše redni znanstveni sestanki krožka vsako prvo sredo v mesecu, so vabljeni vsi tov. zdravniki, da se udeležijo sestanka v sredo, dne 4. dec. t. l. ob 17. uri v obdobju Javne bolnice v Celju. Predava tov. profesor dr. I. Tavčar: O patogenezi sopojavov alergične reakcije.

Zaradi preureditve in čiščenja prostorov se je predsedstvo in tajništvo Glavnega odbora sindikatov preselilo v prvo nadstropje zgradbe »Doma sindikatov«. O tem obveščamo vsa urade, ustanove in sindikalne organizacije, da naj namesto dosedanjih telefonskih števil 27-96/97 kličejo Glavni odbor na tel. št. 29-44. To velja tudi za medkrajne pogovore. — Glavni odbor Enotnih sindikatov Slovenije, Ljubljana.

MALI OGLASI

PISARNISKA MOČ, z znanjem strojepisja, vojašine prosta želi zaposlitve v Kamniškem ali Kranjskem okraju. Ponudbe poslati na upravo »Ljudske pravice« pod »Vestem«.

št. 4330

Cistimo preproge na domu
LJUBLJANA
Mestni trg 15 - telefon 28-94

Stalna razstava preprog
LJUBLJANA - Mestni trg 15
tel. 28-94

Jedilna esenca za kis 80 % močna,
bukovo retortno oglje
v prosti prodaji

Dobiva se v vseh količinah v
Destilaciji drva Teslić (Bosna)

Umrla nam je naša zlata mamica, babica, tašča, sestrična in teta
Šturm Evgenija

vdova odvetnika

Pogreb bo v torek, dne 3. decembra 1946 ob pol 16. uri popoldne z Žal, kapelice sv. Andreja, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. decembra 1946.

Šturm, Fajdiga, Hrehorič.

Naznanjamo, da nas je zapustil naš dobri gospodar,
kavarnar

KAROL POLAJNAR

K zadnjemu počitku ga bomo spremili danes, dne 2. decembra, ob 15. uri z Žal, kapele sv. Nikolaja.

Ljubljana, dne 2. decembra 1946.

Uslužbenci kavarne »Prešeren«.

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61 do 23-65. Štev. ček računa 16.690. — Telef. št. za naročnino »Ljudske pravice«: 30-30, Miklošičeva cesta 5. — Telefonska številka oglašnega oddelka 36-83.